

Elk pensioenfonds verdient een eigen MVB-beleid

De Nederlandse pensioensector heeft momenteel de handen vol aan het nieuwe Pensioenakkoord en verantwoord beleggen. Financial Investigator sprak over deze onderwerpen met Rogier Krens, Chief Investment Officer bij Achmea Investment Management. Krens ziet een aantal grote veranderingen ten aanzien van verantwoord beleggen, waaronder de groeiende overtuiging dat elk fonds hierin zijn eigen beleid kan voeren.

Door Harry Geels Fotografie Kees Rijken

Wat zijn momenteel de belangrijkste onderwerpen waar pensioenfonds zich mee bezighouden?

‘Zonder twijfel het Pensioenakkoord en maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Of eigenlijk meer specifiek klimaatrisico’s. Wat betreft het Pensioenakkoord zal de uitdaging vooral zijn hoe we beleggen goed uitgelegd krijgen aan de deelnemers. Het pensioenstelsel wordt onder andere aangepast met de bedoeling het zo transparant mogelijk te maken. Een mooi uitgangspunt! Maar of de deelnemers uiteindelijk zullen begrijpen wat er precies gebeurt en of ze zich voor hun pensioen zullen gaan interesseren, is nu nog lastig te voorspellen. De pensioenfonds, beheerders en administrateurs doen er in ieder geval hun uiterste best voor, al zijn er wel gradaties. Sommige fondsen wachten nog af en leggen de bal eerst bij de sociale partners, andere willen vooroplopen, zoals ook een aantal van onze klanten. Het is voor ons overigens fijn om al die verschillende plannen en behoeften van onze klanten te kunnen overzien. Dit kan via bijvoorbeeld kennisoverdracht zorgen voor een kruisbestuiving. Uiteindelijk verwachten we een schaalvoordeel te krijgen door het nieuwe Pensioenakkoord voor verschillende klanten, met al hun diversiteit, te kunnen uitvoeren.’

Welke belangrijke trends op het gebied van MVB en ESG ziet u? En wat zijn de voornaamste drivers hierachter?

‘We prefereren de term verantwoord beleggen. Dat is meer dan ESG. Naast ecologische, sociale en goed bestuur-onderwerpen gaat het over normatieve keuzes. Momenteel is het klimaat dominant in de discussie over verantwoord beleggen. Som-

mige beleggers lijken zelfs, gechargeerd gezegd, het verantwoord beleggen af te doen als het reduceren van CO₂-emissies. De focus komt dan te veel op alleen een getal te liggen. Klimaat is natuurlijk zeer actueel, maar het zou goed zijn als pensioenfonds ook kiezen voor aanvullende duurzame thema’s die dicht bij de belevingen van de achterban liggen en die breder zijn dan alleen klimaat, bijvoorbeeld mensenrechten, biodiversiteit, of andere SDGs van de VN. Elk pensioenfonds verdient zijn eigen beleid gericht op verantwoord beleggen, waarin de eigen thema’s naar voren mogen komen. En pensioenfonds zouden dit eigen beleid ook meer moeten durven uitdragen.

Een mooi praktijkvoorbeeld is ons COVID-19-statement dat we vorig jaar hebben opgesteld en waar direct het merendeel van onze klanten, vooral in de medische sector, zich achter heeft geschaard. In dit statement hebben we onder andere gesteld dat de farmaceutische industrie beter moet samenwerken om een vaccin te ontwikkelen en zich vervolgens moet inspannen het beschikbaar te maken voor iedereen in de wereld. Meer dan zestig institutionele beleggers en vermogensbeheerders wereldwijd hebben meegetekend met ons Investor Statement.’

Hoe luidt jullie visie op het rendement en het risico van verantwoord beleggen, zowel kijkend naar het verleden als naar de toekomst?

‘Duurzaam beleggen moet meer worden bekeken vanuit de kansen die het biedt en vooral niet worden gezien als een beperking die geld kost of vervelend is. Het is onze >

CV

Rogier Krens

Rogier Krens is sinds 2012 Chief Investment Officer bij Achmea Investment Management. Na zijn studie Bedrijfskunde in Groningen begon hij zijn carrière als derivatenhandelaar bij de Rabobank. Daarna bekleedde hij leidinggevende functies bij diverse banken en bij Syntus Achmea. Krens is tevens voorzitter van de Commissie Vermogensbeheer van de Pensioenfederatie.

overtuiging dat, zeker gezien de potentiële 'downsides' van beleggingen, met verantwoord beleggen allerlei risico's veel beter kunnen worden beheerst. En naast die betere risicobeheersing biedt verantwoord beleggen ook kansen. Denk maar aan de hele energietransitie en alle bedrijven die dat mogelijk gaan maken, wat interessante beleggingen kunnen zijn. Ook de EU zet daar erg op in.

Kijkend naar cijferreeksen uit het verleden blijkt dat met verantwoord beleggen een outperformance kán worden behaald. De teneur van de grote metastudies is een beetje fifty-fifty. Ongeveer de helft zegt dat het niet zoveel uitmaakt, de andere helft wijst op een outperformance van duurzaam beleggen. Maar resultaten uit het verleden bieden, zeker in dit geval, geen garantie voor de toekomst, zo is onze overtuiging. Het is de grote vraag of bedrijven en landen die veel minder scoren op allerlei duurzame criteria, daar in de toekomst mee weg zullen komen. Het is aannemelijk dat bedrijven die nu bijvoorbeeld erg vervuilend zijn, later hun prijzen zullen moeten verhogen omdat de maatschappij dergelijke vervuilingen niet meer toestaat, bijvoorbeeld doordat CO₂-uitstoot verder wordt belast of dat hun diensten of producten simpelweg niet meer worden afgenomen.

Het is nu cool om in een elektrische auto te rijden. Wie had dat tien jaar geleden gedacht? De publieke opinie gaat een steeds belangrijkere rol krijgen en ook deelnemers roeren zich. Wij hebben de overtuiging dat als beleggers nu verantwoord beleggen, hen dit in de toekomst rendement gaat opleveren. Het is verder positief dat er ook steeds meer data beschikbaar komen om bedrijven op allerlei duurzame risico's te analyseren. Niet alleen met de bekende fundamentele bottom up-analyse, maar ook met andere middelen zoals machine learning en artificial intelligence. Dit gaat helpen bij het realiseren van de outperformance van duurzaam beleggen in de toekomst?

Wat zijn jullie overtuigingen omtrent duurzaamheid en zijn die veranderd in de tijd?

'Eigenlijk zijn er twee grote veranderingen. Ten eerste was verantwoord beleggen tot voor kort voor veel beleggers een

moetje. Nu zien we dat de meeste institutionele beleggers de intrinsieke drijfveer hebben ontwikkeld om 'goed te doen'. De tweede grote verandering is dat steeds duidelijker wordt dat het verantwoord beleggen niet ten koste hoeft te gaan van het rendement. Sterker nog, een belegger zonder een goede duurzame agenda is of wordt een dief van zijn eigen portemonnee. De onderbou-

wing van duurzaam beleggen, zowel wetenschappelijk als praktisch, wordt steeds groter.

Een andere groeiende overtuiging is dat verantwoord beleggen voor ieder wat anders betekent. Natuurlijk is het goed dat bij bepaalde thema's gelijk opgetrokken kan worden met andere beleggers, maar het wordt steeds belangrijker om het duurzame beleid toe te snijden op de achterliggende sector en de deelnemers. Dit vergroot de acceptatie ervan en daarmee de vertaling naar concrete acties en beleid.'

Hoe ziet jullie benadering er voor een beleggingsportefeuille concreet uit?

'We hebben onder andere een Climate Road Map ontwikkeld, een stappenplan om pensioenfondsen dichterbij de realisatie van de doelstellingen van het Klimaatkkoord van Parijs te brengen. Dit plan begint met het vaststellen van de klimaatovertuigingen en het in kaart brengen van de klimaatrisico's en -kansen. Aan de hand daarvan worden vervolgens klimaatdoelstellingen geformuleerd, die enerzijds kunnen resulteren in het bijsturen van de strategische asset allocatie en anderzijds in het bepalen met welke beleggingen het beste de CO₂-uitstoot kan worden verminderd.

Het bereiken van andere duurzame doelen kan daar makkelijk bij aanhaken. De uitdaging zit hem hier in het goed begeleiden van de pensioenfondsbesturen, die niet in alle gevallen zo gespecialiseerd zijn in alle deelfactoren van verantwoord beleggen. Verder is het natuurlijk belangrijk dat een pensioenfonds goed kan rapporteren op basis van alle regelgeving, waarvan de SFDR momenteel een belangrijke is. Daartoe hebben we veel geïnvesteerd in rapportagesystemen. We hebben verschillende rapportageblokken rond verschillende

‘Het is onze overtuiging dat, zeker gezien de potentiële ‘downsides’ van beleggingen, met verantwoord beleggen allerlei risico’s veel beter kunnen worden beheerst.’

duurzame thema’s. Zo kunnen onze klanten met hun eigen beleid intern en extern, bijvoorbeeld wat betreft de eisen voor de website, compliant zijn. Ik zie hier overigens wel een gevaar. Klanten moeten er niet alleen naar streven om compliant te zijn, om daarna weer rustig adem te halen. Verantwoord beleggen is een proces dat eigenlijk altijd doorgaat. Klanten moeten steeds weer hun overtuigingen en de daarop afgestemde beleggingsportefeuilles scherpstellen. Er zijn steeds weer nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen.’

Jullie zijn ook een voorstander van factorbeleggen in aandelenportefeuilles. Is de kwaliteit van de ESG-data dan niet heel belangrijk?

‘Ja, en die wordt gelukkig steeds beter, maar een kritische blik blijft op z’n plaats. Er worden steeds meer ESG-data ingekocht. Niet alleen voor het beleggingsproces, maar ook voor de rapportages, waaraan steeds zwaardere wettelijke eisen worden gesteld. Er zit overigens nog een spanningsveld tussen wat toezichthouders willen en de hoeveelheid en kwaliteit van de beschikbare data. Het is daarnaast belangrijk over data te beschikken waarmee scenarioanalyses kunnen worden uitgevoerd. Wat als de temperatuur toch met een paar graden stijgt? Wat gebeurt er dan concreet met de beleggingen?’

Wat betreft factorbeleggen lijkt er naast de bekende traditionele factoren als waarde, volatiliteit en momentum nu een nieuwe factor te ontstaan: de ESG-factor. Hiermee kunnen pensioenfondsen beter sturen in de richting van de impact die ze op een zelfgekozen duurzaam thema willen maken. We doen daar veel onderzoek naar, in de zin dat we een ESG-factor ontwikkelen. Door deze factor toe te passen, ontstaat er in beleggingsportefeuilles een betere balans tussen de traditionele factoren en de nieuwe duurzame factoren. Het is onder andere om deze reden dat ASN Impact Investors ons heeft gekozen voor het beheer van een aantal van hun beleggingsfondsen.

De run op data is trouwens een ware wedloop aan het worden: de juiste data zien in te kopen, eventueel zelf te verrijken en tot slot in beleggingsmodellen toe te passen. We nemen hiervoor jonge mensen aan met capaciteiten die we bij wijze van spreken niet kenden. Dat leidt tot een mooie wisselwer-

king met collega’s die hier nieuwe stappen in zetten. Dat geldt ook voor mij. Het is bijzonder om dit van dichtbij mee te maken.’

Hoe ziet u de toekomst van verantwoord beleggen en heeft COVID-19 nog tot veranderingen geleid?

‘Binnenkort spreken we niet meer over verantwoord beleggen. Het is straks een vanzelfsprekend onderdeel van beleggen geworden. Of het nu de risicomanager, compliance officer of portfoliomanager is, verantwoord beleggen wordt een standaardonderdeel van het vak. Het is ‘here to stay’. Verantwoord beleggen wordt eigenlijk weer gewoon ‘beleggen’, of misschien beter gezegd slim beleggen. De COVID-19-crisis heeft deze trend alleen maar versneld. Zelfs toen de crisis op haar dieptepunt was, hebben beleggers oog gehad voor verantwoord beleggen. Het was niet dat ze daar even geen tijd meer voor hadden. Dat is veelzeggend. Zoals gezegd zijn wij in het hart van de COVID-19-crisis zelfs actiever geworden, bijvoorbeeld met het farma-statement. Bij een nieuwe crisis zullen we niet nalaten iets vergelijkbaars te doen.’

Tot slot nog iets over de actualiteit. Hoe kijkt u aan tegen het kleiner wordende landschap van Nederlandse vermogensbeheerders?

‘Er zijn de laatste jaren helaas de nodige teams of zelfs gehele vermogensbeheerders door buitenlandse partijen gekocht. Het is geen goede ontwikkeling dat het aantal Nederlandse aanbieders afneemt. Aan de andere kant hebben zich wat betreft fiduciair beheer ook weer een aantal buitenlandse partijen uit Nederland teruggetrokken, omdat ze de lokale aanwezigheid hier niet goed konden optuigen. Maar de balans gaat inderdaad niet de goede kant op. We moeten wellicht eens een goede discussie voeren over de vraag of de Nederlandse pensioensector erbij gebaat is dat een steeds groter deel van het vermogen door buitenlandse partijen wordt beheerd. Mijn eerste reactie is van niet. De spoejing wordt dun. We hebben onze eigen pensioencultuur en -regulering. Het nieuwe Pensioenakkoord is daarvan een actueel en goed voorbeeld. Verder hebben we in Nederland de neiging om met van alles en nog wat voorop te lopen. Denk aan verantwoord beleggen. De vraag is of buitenlandse partijen daar altijd voldoende oog voor hebben.’ ■